

*** عَيْنَ الْأَصْحَ وَالْأَدَقَّ لِجَوَابِ التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ الْمَفْرَدَاتِ أَوْ الْجَوَارِ:

۱- «أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خَلَّةَ وَلَا شَفَاعَةً»:

- ۱) از آن چه به شما روزی دادیم، انفاق کنید قبل از آن که روزی برسد که در آن نه داد و ستدی است و نه دوستی‌ای و نه بخششی!
 - ۲) باید از آن چه به آن‌ها روزی داده شده انفاق کنند، تا روزی نرسد که در آن تجارتي و دوستی‌ای و بخششی نباشد!
 - ۳) پیش از آن که روزی فرا رسد که در آن نه داد و ستدی است و نه دوستی‌ای و نه بخششی، از آن چه به شما روزی دادیم انفاق کنید!
 - ۴) از چیزی که روزی شما قرار دادیم انفاق کنید، قبل از آمدن روزی که در آن خرید و دوستی و بخشش وجود ندارد!
- ۲- «طَلِبِ السَّائِحِ مِنَ الشَّرْطِيِّ لِكَيْ يُرْسِدَهُ حَتَّى يَجِدَ أَقْرَبَ الصَّيْدِلِيَّةِ!»:

- ۱) گردشگر از پلیس خواست تا او را راهنمایی کند تا نزدیک‌ترین داروخانه را پیدا کند!
 - ۲) توریست از پلیس درخواست کرد تا او را راهنمایی کند و نزدیک‌ترین داروخانه را به او نشان دهد!
 - ۳) جهانگرد از مأمور خواسته بود تا او را در پیدا کردن نزدیک‌ترین داروخانه راهنمایی کند!
 - ۴) مسافر از پلیس می‌خواست که او را راهنمایی کند تا بتواند داروخانه نزدیک را پیدا کند!
- ۳- «إِنَّ الْمُعَلِّمِينَ كَالْأَنْبِيَاءِ يَسْتَفِيدُونَ مِنْ كُلِّ فُرْصَةٍ لِيُشَجِّعُوا النَّاسَ أَنْ يَهْتَمُّوا بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ!»:
- ۱) آموزگاران و انبیاء از هر فرصتی استفاده می‌کنند که مردم تشویق شوند به مکارم اخلاق اهتمام بیشتری ورزند!
 - ۲) معلمان چون پیامبران، از هر فرصتی استفاده می‌کنند تا مردم را تشویق نمایند که به مکارم اخلاق اهتمام ورزند!
 - ۳) آموزگاران و پیامبران از همه فرصت‌ها استفاده می‌کنند تا مردم را تشویق کنند به مکارم اخلاق توجه بیشتری کنند!
 - ۴) معلمان چون پیامبران هستند که از همه فرصت‌ها برای تشویق مردم و جلب آن‌ها به مکارم اخلاق استفاده می‌کنند!
- ۴- «عَزَمْنَا أَنْ نَحْمِلَ إِطْرَارًا إِحْتِيَاظِيًّا فِي سَفَرِنَا إِلَى الْفَلَاةِ حَتَّى لَا نُوَاجِهَ الصَّعُوبَةَ عِنْدَ انْفِجَارِهِ الْإِحْتِمَالِيَّ!»:

- ۱) تصمیم گرفتیم در سفرمان به بیابان یک تاپر بدکی ببریم تا هنگام انفجار احتمالی آن با سختی روبه‌رو نشویم!
 - ۲) قرار گذاشتیم در سفر به بیابان یک چرخ بدکی ببریم تا در وقت ترکیدن تاپر با سختی مواجه نشویم!
 - ۳) تصمیم گرفته بودیم در سفرمان به بیابان با خود یک چرخ اضافی ببریم، پس وقتی ترکید با سختی مواجه نشدیم!
 - ۴) تصمیم گرفته‌ایم در سفرمان به بیابان تاپرهای بدکی ببریم، برای اینکه احتمالاً وقتی تاپر ترکید با مشکلی روبه‌رو نشویم!
- ۵- «فَلَنُشْكَلُ فَرِيقًا لِلْحَوَارِ الدِّينِي وَالثَّقَافِي حَتَّى نَقْرِبَ الْمُجْتَمَعَ الْأُرُوبِيَّ إِلَى حَضَارَةِ الشَّرْقِ وَالتَّعَالِيمِ الْإِسْلَامِيَّةِ!»:
- ۱) پس باید گروهی برای گفتگوی دینی و فرهنگی تشکیل دهیم تا جامعه‌ی اروپایی را به تمدن شرق و تعلیم اسلامی نزدیک کنیم!
 - ۲) پس باید برای گفتگوهای دینی و تاریخی گروهی تشکیل می‌دادیم تا جوامع اروپایی را به فرهنگ شرق و آموزه‌های اسلامی نزدیک می‌کردیم!
 - ۳) پس برای اینکه جامعه‌ی اروپایی را به تمدن شرق و تعلیم اسلام نزدیک کنیم، یک گروه برای گفتگوی دینی و تاریخی تشکیل دادیم!
 - ۴) پس باید گروهی برای گفتگوی دینی و فرهنگی تشکیل دهیم تا جامعه‌ی اروپایی به تمدن شرق و تعلیم اسلامی نزدیک شود!

۶- عَيْنَ الْخَطَا فِي التَّرْجَمَةِ:

- ۱) كَانَ أَسْتَاذُنَا يَلْقَى مُحَاضِرَةً أَمْسِ عَنِ كِتَابِهِ الْجَدِيدِ: دِيروزِ اسْتَادَمَانَ دَرِبَارِهِ كِتَابِ جَدِيدِش سَخْرَانِي مِي كَرْد!
- ۲) ثُمَّ أَشَارَ فِي مَقَابِلَةِ إِلَى اِهْتِمَامِ إِلَى ثِقَافَتِنَا الْإِسْلَامِيَّةِ: سِپَسِ دَرِ مِصْحَبِهَايْ بَه تَوْجِهِ بَه فَرِهَنْگِ شَرْقِ وَ اَمُوزِه‌هَائِ اِسْلَامِي مَان اِشَارَه كَرْد!
- ۳) وَ اَوْصَى أَنْ نُجَاهِدَ حَتَّى يَكُونَ هَدْفُنَا مَدَّ التَّفَاهُمِ بَيْنَ الْأُرُوبَا وَ الْعَالَمِ الْإِسْلَامِيَّ: وَ سَفَارَشِ كَرْدِ كِه تَلَاشِ كَنِيمِ وَ هَدْفَمَانَ رَا گِستَرَشِ تَفَاهُمِ بَيْنِ اُرُوبَا وَ جِهَانِ اِسْلَامِي قَرَارِ دِهِيْم!
- ۴) فِي هَذِهِ الْمُحَاضِرَةِ حَصَلَ اسْتَاذُنَا عَلِي دَكْتُورَاهُ فَخْرِيَّةً: دَرِ اَيْنِ سَخْرَانِي اسْتَادَمَانَ دَكْتَرَايْ اِفْتِخَارِي كَسَبِ كَرْد!

۷- عَيْنَ عِبَارَةً جَاءَ فِيهَا الْمُتَضَادُّ أَكْثَرُ:

- ۱) نَجَاحُ الْكَاذِبِ بَعْدَ أَنْ يَتَّبِعَ كَذْبَهُ يَبْدَلُ بِالْفُشْلِ!
 - ۲) لَا تَغْتَرَوْا بِضَلَاةِ النَّاسِ وَ لَا بِصِيَامِهِمْ!
 - ۳) يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصَدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاِخْتِيَالِهِ!
 - ۴) وَرَعَ الْمُعَلِّمُ الْأَوْرَاقَ وَ جَمَعَهَا بَعْدَ سَاعَتَيْنِ!
- ۸- عَيْنَ الْأَبْعَدِ فِي مَفْهُومِ هَذِهِ الْعِبَارَةِ: «يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصَدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاِخْتِيَالِهِ»
- ۱) سَعْدِيَا رَاسْتِرَوَانِ گُويِ سَعَادَتِ بَرَدَنَدِ
 - ۲) بَه صَدَقِ كُوشِ كِه خُورَشِيدِ زَايِدِ اَز نَفْسَتِ
 - ۳) جِز رَاسْتِ نَشَايِدِ گُفْتِ، هَر رَاسْتِ نَبَايِدِ گُفْتِ
 - ۴) رَاسْتِي وَرِزِ وَ رَسْتِگَارِي بَيْنِ

۹- عَيْنَ الصَّحِيحِ حَسَبِ الْحَقِيقَةِ وَ الْوَاقِعِ:

- ۱) الْوَصْفَةُ هِيَ مَا نُعْطِي الصَّيْدِلِيَّ حَتَّى نَسْتَلِمَ الْأَدْوِيَةَ!
- ۲) الْإِنْفَاقُ عَمَلٌ نُعْطِي الْأَخْرِيْنَ مِمَّا لَا نُحِبُّ!
- ۳) يُغَيِّرُ اللَّهُ مَصِيرَ قَوْمٍ حَتَّى لَا يَغْيُرُوا أَنْفُسَهُمْ!
- ۴) الدُّكْتُورَاهُ شَهَادَةٌ تُعْطَى بَعْدَ السَّنَتَيْنِ التَّحْصِيلِيَّتَيْنِ فِي الْجَامِعَةِ!

۱۰- عَيْنَ عِبَارَةٍ لَيْسَ لَهَا إِرتِبَاطٌ إِلَى الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ:

- «لَمْ أَرَا جِيعَ الطَّبِيبِ وَلَكِنْ أُحْتَاجُ إِلَى هَذِهِ الْأَدْوِيَةِ وَ مَحْرَارٍ وَاحِدٍ لَوْلَا دَتِي لِأَنَّ لَهَا صُدَاعًا وَ جِسْمَهَا حَارًّا»
- ۱) هَلِ عِنْدَكَ وَصْفَةٌ؟
 - ۲) لَمَنْ تَشْتَرِي هَذِهِ الْأَدْوِيَةَ؟
 - ۳) بِيغِهِ غَيْرِ مَسْمُوحِ بَدُونِ وَصْفَةٍ!
 - ۴) رَاجِعِ الطَّبِيبِ عَسَى لَأَمَّكَ مَرَضٌ مَهْمٌ!

*** إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنَاسِبُ النَّصِّ:

- «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا» هَذِهِ آيَةٌ مِنْ آيَاتِ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ أَنْ تُشَجِّعَ النَّاسَ عَلَى أَنْ يَقُومُوا بِالْمُجَاهَدَةِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ لَا يَخَافُوا الْمِصَاعِبَ وَ الْمَشَاكِلَ؛ لِأَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَعِدُهُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَنَّهُ لَا يَنْسِي الَّذِينَ يُجَاهِدُونَ فِي طَرِيقِ رِضَا! أَنْظُرُوا إِلَى فِعْلِ «لَنَهْدِيَنَّا» الَّذِي يَنْتَشِكِلُ مِنْ ثَلَاثِ كَلِمَاتٍ «ل»، «نَهْدِي» وَ «ن» حَرْفِ «لِللَّامِ» الْمَفْتُوحِ فِي إِبْتِدَاءِ الْفِعْلِ يَدُلُّ عَلَى تَأْكِيدِ لَوْقُوعِ الْفِعْلِ وَ «النُّونُ» الْمُشَدَّدَةُ فِي آخِرِ الْفِعْلِ دَلِيلٌ عَلَى تَأْكِيدِ أَكْثَرِ فِي وَقُوعِ الْفِعْلِ، لِذَلِكَ يُسَمَّى بِـ «نُونِ» التَّأْكِيدِ! فَتَرَى أَنَّ اللَّهَ يُؤَكِّدُ كَثِيرًا أَنَّهُ يَهْدِي مَنْ يُجَاهِدُ فِي سَبِيلِهِ!

۱۱- مَا هُوَ مَعْنَى «لَنَهْدِيَنَّا»؟

- ۱) نَهْدِيَهُمْ أَجْمَعِينَ!
- ۲) نَهْدِيَهُمْ حَتْمًا!
- ۳) سَنَهْدِي قَرِيبًا!
- ۴) نَهْدِي كَثِيرًا!

۱۲- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ النَّصِّ:

- (۱) الَّذِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يُوَجِّهُونَ الْمَشَاكِلَ!
(۲) إِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُجَاهِدُ فِي طَرِيقِهِ!
(۳) «اللَّامُ» الْمَفْتُوحُ فِي إِبْتِدَاءِ الْفِعْلِ لِلتَّأْكِيدِ!
(۴) وَ مِنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ!

۱۳- عَيْنُ الْأَبْعَدِ عَنِ الْمَفْهُومِ النَّصِّ:

- (۱) سَعْدِيَا غَرَّ بِكَتْدِ سَيْلِ فَنَّا خَانَهُ عَمْرُ / دَلَّ قَوَى دَارَ كَهَ بِنِيَادِ بَقَا مُحْكَمٍ اَزْ اَوْسْتِ
(۲) دَرِ بِيَابَانَ غَرَّ بِهَ شَوْقِ كَعْبِهِ خَوَاهِي زِدْ قَدَمِ / سِرْزَنْشِهَا غَرَّ كَنْدِ خَارِ مَغِيلَانَ غَمِّ مَخُورِ
(۳) اِي دَلَّ اَرِ سَيْلِ فَنَّا بِنِيَادِ هَسْتِي بِرْ كَنْدِ / چُونِ تُو رَا نُوحِ اسْتِ پَشْتِيَانِ زِ طُوفَانِ غَمِّ مَخُورِ
(۴) نَتَوَانَ وَصْفِ تُو كَفْتَنِ كَهَ تُو دَرِ وَصْفِ نَكْنَجِي / نَتَوَانَ شَبِهَ تُو كَفْتَنِ كَهَ تُو دَرِ وَهَمِّ نِيَايِي

۱۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ الْأَفْعَالِ الَّتِي تَحْتِهَا خَطُّ عَلَى التَّرْتِيبِ:

- (۱) عَلَى وَزْنِ تَفْعِيلٍ - لَهُ حَرْفَانِ زَائِدَانِ
(۲) الْفِعْلُ الْمَاضِي لِلْغَائِبِينَ - لَهُ حَرْفٌ زَائِدٌ
(۳) لَهُ حَرْفَانِ زَائِدَانِ - أَمْرُهُ: «تَشْكَلُ»
(۴) لِلْغَائِبِ - مُصَدَّرَةٌ عَلَى وَزْنِ «تَفْعَلُ»

۱۵- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) هَذِهِ آيَةٌ مِنْ آيَاتِ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ: صَفَةُ لِمِ «الْقُرْآنِ»
(۲) لَا يَخَافُوا الْمَصَاعِبَ وَالْمَشَاكِلَ: الْجَمْعُ السَّالِمُ لِمِ «الصَّعْبِ»
(۳) تَدَلُّ عَلَى تَأْكِيدِ لَوْقُوعِ الْفِعْلِ: مَجْرُورٌ بِهَ حَرْفِ جَرِّ
(۴) أَنَّهُ يَهْدِي مَنْ يُجَاهِدُ فِي سَبِيلِهِ: مَفْعُولٌ

۱۶- عَيْنُ «حَتَّى» يَخْتَلِفُ نَوْعُهُ عَنِ الْبَاقِي:

- (۱) «لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ»
(۲) أَرِيدُ أَنْ أَبَدِّلَ رَأْيَهُمْ حَتَّى يُوَافِقُوا مَعَ خُطَّتِنَا!
(۳) لَا يَغِيبُ صَدِيقِي عَنِ الْإِمْتِحَانِ حَتَّى إِذَا لَمْ يُطَالَعِ!
(۴) أَشْتَرِي هَذِهِ الْأَدْوِيَةَ حَتَّى يَقِلَّ الْمِي!

۱۷- عَيْنُ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا «لَا» النَّفْيِ:

- (۱) لَا تَرْجِعُوا إِلَيَّ مِنْ كَانُوا أَمْسِ!
(۲) لَا تُعَارِضُوا قَبْلَ أَنْ تَفْهَمُوا شَيْئاً بِدَقَّةٍ!
(۳) عَلَيْكَ أَنْ لَا تَجْرَحَ الْأَخْرِيْنَ بِلِسَانِكَ!
(۴) قُلْتُ لَأُمِّي لَا تَقْطَعِي كَلَامِي!

۱۸- عَيْنُ الْخَطَا عَنِ مَعَادِلِ الْأَفْعَالِ فِي هَذِهِ الْعِبَارَةِ:

- «إِنَّ أَبِي قَدْ أَوْصَانَا أَنْ نُطَالِعَ الْخَضَارَاتِ الْمَاضِيَةَ لِنَحْصُلَ عَلَى تَجَارِبِهِمْ وَ قَالَ إِنْ نَعْمَلُ بِهَا لَنْ نَفْشَلَ فِي حَيَاتِنَا!»
(۱) قَدْ أَوْصَانَا: لِلْمَاضِيِ النَّقْلِي
(۲) نَعْمَلُ: لِلْمُضَارِعِ الْإِخْبَارِي
(۳) لَنْ نَفْشَلَ: لِلْمُسْتَقْبَلِ الْمَنْفِي
(۴) أَنْ نُطَالِعَ: لِلْمُضَارِعِ الْإِلْتِزَامِي

۱۹- عَيْنُ فِعْلاً مُضَارِعاً لَهُ مَعْنَى الْمَاضِي الْمَنْفِي:

- (۱) لَمْ نُحَارِبِ الْأَعْدَاءَ إِلَّا لِلْقِيَامِ بِوَجِبَاتِنَا!
(۲) لِنُكْرِمَ الْعُلَمَاءَ لِمَجَاهِدَتِهِمُ الْعِلْمِيَّةَ!
(۳) اشْتَرَكَ الطُّلَّابُ فِي جَلْسَةٍ تُحَدِّثُ فِيهَا عَنِ الثَّقَافَةِ الْإِيرَانِيَّةِ!
(۴) لَنْ نَتْرِكَ الدِّرَاسَةَ حَتَّى نَصِلَ إِلَى أَهْدَافِنَا!

۲۰- عَيْنُ حُرُوفاً لَا تَأْتِي إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ الْمُضَارِعِ:

- (۱) لَنْ - مَا (النَّفْيِ) - أَنْ (۲) كَى - لِمِ - مَا (النَّفْيِ)
(۳) أَنْ - مَا (شَرْطِ) - سَا
(۴) لَا (النَّهْيِ) - لَكَى - لَنْ